

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vásárhelytől, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvtéri cikkek stb. intézendők.

Nyilvtéri cikkek soronként 10 kr-ért közöltnak.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak térfogatáért 4 krajczár. Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számítottak. Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyegdíj fizetendő.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

A mi csapásaink.

A mi nélkül nem élhetünk, a mi kicsinyben áldás, nagyban veszedelem — a tűz és víz a mi legnagyobb ellenségünk. Tavasszal árvizek dőltek fel azokat az áldott rónákat, mik nagyobb folyók partjain eltűnnek, nyáron pedig a tűz semmisíti meg mindazt, mit az emberi szorgalom és munka épített.

A régi orvosi iskolának sarkalatos tétele volt, hogy a mely bajokon nem segítenek a gyógyszerek, azokat jóvá teszi a vas, vagyis a kés; a melyeken ez nem segít, azokat ki-gyógyítja a tűz, azaz az izzóvá tett vas. Mi pedig azt mondjuk, hogy a mi vagyont és

értéket tönkre nem tesz Magyarországon az időjártás szeszélye, azt elpusztítja a víz; a mit pedig szét nem rombol és maga alá nem temet az áradat, azt elhamvasztja a tűz.

Szomorú, de igaz; a polgáriarsult Európában Magyarország a nagy árvíz- és tűzvész-katasztrófák legsújtottabb országa. Tavasszal folyamaink és folyók szabálytalansága, nyáron a nomád eredetűkre valló építkezési mód és a tűzrendészeti szabályoknak vétkes elhanyagolása idézik fel kérelhetlen következetességgel a csapások egész sorát. Alig van folyómenti városunk vagy községünk, mely a gyászos emlékü 1838-iki év óta romboló árvíz által ne sújtott volna, de nincs száma azon városainknak és falvainknak, melyeket többé-kevésbé el nem hamvasztott volna az utolsó félszázadban a „vörös kakas“. Rengeteg értékek esnek évenként áldozatul hazánkban a tűzvészeknek és szív-facsaró nyomor borul minduntalan városokra és falvakra.

Most is egyik tűzvész-katasztrófa híre a másikat kergeti. Dunán túl és Tiszán innen, közel a Kárpátokhoz és messze lent a délibabos alföld síkságán rettenetes tüzek pusztítottak a közelebb mult, valamint a legutóbbi napokban. Alig hogy a jótékony társadalom megkezdte az adakozást a moóri, deveseri stb. tűzkárosultak javára, a táviró Tokaj és Szent-Hubert elhamvasztását jelenti. Ötven, hatvan, nyolcvan háznak és melléképületnek

leégése oly mindennapi esemény, hogy a hirlapolvasó szeme szinte közömbösen és fásulttan siklik rajta végig. Legalább is egy városnak kell teljesen, vagy háromnegyed részben elpusztulnia, hogy nálunk egy tűzvész még pillanatnyi szenzációt ébresztessen.

Csakugyan az Magyarország szomorú speciálitása, hogy évenként három-négy nagyobb város és falu pusztul el tűzvész következtében. Bizonyára külföldön is fordulnak elő nagyobb tüzesetek. De azok rendszerint gyár- és raktáregések, a melyek majdnem mindannyiszor lokalizálva maradnak. Csak „messze Ázsia felé“, Oroszországban és a faházak rengeteg labirintjében, Konstantinápolyban, gyakoriak oly tűzvészek, melyek sok száz épületet hamvasztanak el néhány óra alatt.

Hozzá szólnak ehhez az országos bajhoz a fővárosi lapok is s keresik annak kutforrását s rendesen abban vélnek feltalálhatni, hogy a tűzrendészeti kormány rendelet nem hajtatik végre, evvel pedig mit lehetne könnyebb szerrel vádolni, mint a minden bajok okozóját, azt a szegény közigazgatást. Pedig nagy tévedésben vannak e tekintetben a fővárosi lapok. A tűzrendészeti kormányrendelet végre van hajtva, a mi megyénk legkisebb falujában is megvannak az előírt tűzoltószerek, de mindezen intézkedések csak akkor bírnak hatálylyal, ha kedvező viszonyok között tük a tűz

A „Székelyföld“ tárczája.

Viszontlátás.

— Rajz. —

A „Székelyföld“ eredeti tárczája.

Írta: Mihály János.

A nap végső, piros sugarai még rövid időre átvilágítják a könnyű szányakon utazó felhőket s aztán . . . az is eltűnik a láthatár végtelenségében . . . Főlséges nyugalom borul a méla, elhagyott tájra . . . Mindenütt néma csend . . . Csak szívemben őrök, kergetik egymást a mult idők gyötrő emlékei . . . Oh, ti kinos, fájó emlékek! . . .

. . . Régen volt ugy-e drága kedvesem, talán nem is igaz . . . Hej, pedig lelkem visszaszárnál a multba, midőn, emlékszel-e, még a liliumok virágoztak és a fák, bokrok teljes diszókban álltak . . . és te nekem ott a rezgő nyárfa árnyékában örök hűséget esküvél . . . Igen, te esküvél ott nekem örök szerelmet, te az egyszerű nemes leány az egyszerű nemes ifjunak, ki fájdalom, nem rendelkezett hét águ koronás czimerral . . .

Oh, mily édes órák, feledhetetlen percek voltak azok! . . .

A lélek az égben járt, a szív soha nem érzett boldogságtól hevült, a szemekben tulvilági fény lobogott, az arc a tüzes szemérem biborában égett; ébren aludtam a legragyogóbb álmod, feledve előttem a világot, csak az nem, ki szívem betöltötte, de azt is magammal víve álmodott mennyszángomba.

Akkor azt hittem, hogy boldogságom örökké tartó . . . Oh, de mi van örök e világon? . . . Mi az, a mi alá ne volna vetve a változás és mulandóság örök törvényeinek? . . . Semmi! Minden elmúlik, elenyészik s a szerelem talán leginkább!

Nemsokára jött az elválás órája, mert emlékszel-e édes lelkem, nekem külföldre kellett utazni huzamosabb időre . . . Mennyire fáj az elválás nekem, ki oly nagyon szerettelek . . . s féltettelek mindig, mint egy szelid, kis liliumszálat, melylyel a szellő kénye-kedve szerint játszik, melyre még a madár sem mer szállani s csak körülötte ide-oda röpködve énekel, félve, nehogy a gyöngy, szelid ágacska letörje.

Sokáig tartott a bucsuzás . . . Mily boldog voltam még egyszer kebleden! . . . Mi kéjes volt a szemet becsukni, a képzeletet azzal az ismeretlen szép világgal táplálni, mit az érzések, a vágyak rajzolnak s mit behunyott szemekkel inkább lehet élvezni. Akkor újra, meg újra átéltem, átálmodtam első szerelmem történetét . . .

Alom, sejtetem, vágy, érzés, akarat s minden mi a szívet, a lelket gazdaggá, boldoggá teszi, a képzelet ragyogó világát fölgyújtja, minden leírhatatlan gyönyörre olvadt bennünk, mely rezegve, hullámozva járta be egész lényünket, egész valónkat . . . Oh szép, nemes, tiszta, igaz, szent érzés, szep-lőleten rokonság: első szerelem! . . .

Elhangzott végre az „Isten hozzád!“ . . . Most is fülemben csengenek szavaid: „Imádoztam Erőmet . . . örökre a tied maradok!“

Hosszason elnéztelek akkor tégedet . . . Arozd a hit és Istenbe vetett bizalom szent lángjától égett, szemeid az átszellemülés mennyei érzetétől ragyogtak és midőn még egyszer hozzám fordultál hogy az utolsó csókot nyomd ajkaimra, egész lényednek oly főlséges kifejezése volt, mintha dicsugár koszoru környezte volna, mely földi lényedet szellemmé, tündérré, vagy angyallá változtatta volna át.

Azután vége volt mindennek! . . .

Elváltunk.

Hosszu idő multán találkozánk . . . Oh minő viszontlátás! . . .

Hát igaz lett volna, mit a kőszá hir hozzám is eljutatott a külföldre, hogy te gróf kedves karjai közt éled napjaidat? . . .

En nem hittem; látni akartalak, beszélni óhajtottam veled . . . és vágyam teljesült.

A kedves helyen, a rezgő nyárfa árnyékában voltam, ott vártalak . . . s midőn végre előttem állottál hűtlen kedvesem, én mindent feledve vontalak keblemre s ajkaink egy hosszn, édes . . . utolsó csókban olvadtak össze.

Szép voltál te akkor is. Beesett szemeid csodás fényben ragyogtak. Mint egy lázbeteg nézése, csüggett rajtam tekinteted. De szép arczod vonásaiba a daemon öntött lelket; annak hatalmas látszott lebegni a bűnbánás, engesztelődés szelid angyala felett. A változatos élet, az örökös mámorban töltött éjszakák és átaludt nappalok s végre a bűnnek végnélküli láncolata elhallgatatták lelkedben a lelkiismeret szavát.

De mi védelmet nyújthat bármely intézkedés, ha égető szárazságban, szélvihar mellett támad a vész?! Legyen a tűzrendészeti kormányrendelet bármily pontosan végrehajtva, a fából épült, zsindelelyel fedett épületeket mi sem képes megmenteni az elégetéstől.

A mi nézetünk szerint törvénnyel kellene szabályozni az építkezést. Egy építészeti törvénnyel kellene egyszer s mindenkorra megállapítani, hogy sem faluban, sem városban zsindelelyel fedniakár lakóházakat, akár gazdasági épületeket fedni tilos. Az igaz, hogy egy ilyen törvény súlyos terheket róna a szegényebb földmives népre, de legalább biztonságot nyújtana neki. A mi véleményünk tehát az, hogy nem kormányrendelettel kell a létező gyuanyagot a tüztől védelmezni, hanem törvénnyel kell a gyuanyagot eltávolítani.

SZEMLE.

Makarszkában horvátok és dalmátok összejöttek egy kathollikus szerzetes költő emlékének ünnepelésére, Kacsics szobrának leleplezésére s azzal végezték, hogy az orosz czárt ünnepelték. Enni, inni a halottért és dicsőíteni az élet, régi dologs hasznosnak tapasztaltatott mindenha; azonban lehurrogni a maga fejedelmét és megéljenezni az idegen országot, mindenkor felség- és hazaárulásnak tekintetett s törvény szerint keményen megbüntetett.

Ilyen a pánszlávizmus mindenhol. Hűtelen a saját országához és uralkodójához, hogy egy hatalmi eszmét és egy idegen kényurat szolgálgjon. Mikor a délszláv zarándokok Kacsics ünnepére keresztül vonultak Spalatón, mely város a legolaszabb Dalmáciában, az olaszok Ferencz Józsefet „evvívázták“, a horvátok Oroszországot „zsiviózták.“ Rendőrségnek kellett közbelépni, hogy véres verekezés ne váljék belőle. Ha elkészt volna a rendőrség, nem lett volna eltszolható a dolog s bírói vizsgálat konstatálta volna a horvát tulzók lojalitását az orosz czár iránt. Egyáltalán nem lett volna kár ezt hitelesen megtudni, mert máskülönben a közömbös világ s a szlavofil orosz kormány nem vesz róla tudomást, hogy ott lent az Adria keleti partján miféle hangulat uralkodik s minő törekvések vannak.

A Stárcevic-párt, mely a horvát tengerparton és Dalmáciában legerősebb, de Zágrábban is uralkodik a városházán, orosz rokonszenveivel tüntet s a pánszlávizmushoz csatlakozott. Nálunk azt mondják, hogy ez a magyarok zsarnok uralma el-

len van intézve, pedig a magyarok Horvátországban az üldözöttek és elnyomottak, nem pedig az elnyomók. Hiszen magyarul tanítani sem szabad gyermekeiket, magyarul prédikálni sem szabad a magyar községek templomaiban Szlavóniában, beszélni sem lehet magyarul Zágráb utcáin a megtámadtatás veszélye nélkül. S Horvátország egészen a horvátoké; a közigazgatás, az igazságszolgáltatás, iskola és egyház horvát, tehát az állam horvát. Magyarország Horvátországban egy közjogi fogalom, egyéb semmi. Igazán, a horvátoknak semmi okuk panasza a magyarok ellen nincs, lehetnének mindnyájan hűvek a királynak és barátai a magyaroknak, mert soha jobb dolguk nem lesz s ha Oroszország alá kerülnének, legkevésbé. S mégis mit tapasztalunk? Azt, hogy Strossmayer a szent pánszláv eszme apostolának nevezi magát s ezzel diocesezik a cseheknek, Stárcevic pedig és pártja az orosz ágensekkel konspirál. Horvát nemzet politikája ez? Semmi esetre. Ha Strossmayer az ifju csehekkel szövetségben Ausztriához csatlakozhatná Horvátországot, hogy szláv föderatív monarchiát hozzon létre, Horvátország Ausztriában nem birna azokkal a jogokkal és kiváltságokkal, melyekkel Magyarországon bir, hanem Bécsből kormányoztatnék, mint Jellasics alatt és után Bécsből kormányoztatott. Ha pedig Stárcevic felállítaná a horvát délszláv birodalmat Oroszországgal kapcsolatban, Lengyelország és Ukrajna szomorú sorsa várná Horvátországot, szolgáltság szabadság helyett. A dalmátok pedig, kiknek az osztrák kormány megettette, hogy elvette Dalmáciát az olaszoktól s átadta a horvátoknak és szerbeknek, hogy uralkodjanak fölötté és szlávizálják az olasz városokat, Veleence gyarmatait, azzal hálálják meg Ausztria szívességét, hogy I. Ferencz József császár lehurrogatják a piacon s Oroszországot éltetik, mintha ez volna hazájuk. Igaz ugyan, hogy ott is csak egy párt cselekszik így és nem az egész nép, de ez a párt a merészebb és népszerűbb. A pánszlávizmus ragályos betegsége megmetelyezte a horvátokat is s a méreg terjed, mert nem tesznek semmit ellene.

Az ünnep Makarszkában különben nemcsak pánszláv, hanem egyszersmind nagy horvát jelleggel birt. Illirizmus és pánszlávizmus karonfogva jelentek meg ott, az illirizmus Dalmácia egyesítését Horvátországgal akarja, nem szent István koronája alatt, sem pedig Ausztria alatt, hanem mint külön országot kiszakítani a kettőből mindazt, a mi délszláv, a pánszlávizmus pedig e műhöz Oroszország segítségét kívánja.

Utópiák ezek, de törvénytelen és veszedelmes utópiák és nagyon hibás a politika, mely ezeket eltűri.

De utóvégre is győzött erős szívem a csalódásokon. A nagy bánat és szenvedély elviharzott fölöttem, azután lecsillapult kedélylyel néztem a jövő elébe...

A sors nem akarta nyugalma!... Régen volt ugy-e drága kedvesem, talán nem is igaz...

A csalóka ködképek szétoszoltak a rideg valóságban... s én újra láttalak... Igen... igen, emlékszel-e, ott voltál a rezgő nyárfa árnyékában... elzüllötten, elrutultan... Oh mily kínos volt az ébredés! Oh minő szomorú viszontlátás!

Agyamban szilaj örültséggel kergették egymást a bősziült eszmék, vad gondolatok. Nem tudtam megállapodásra jutni. A szív harcztot vívott az észszel... a menny a pokollal.

Újra, meg újra feljultak első szerelmem tündér álmai... Akkor... akkor voltál igaz eszmény! Szíved tiszta, üde, mint a májusi harmatos rózsabimbó; kedélyed derült, mint a verőfényes tavaszi égbolt, gyakran pajzán, mint egy játszi habfodor a csevegő patak hullámain; egész lényed ártatlan, mint a fehér liliom.

Most már minden elmúlt...

A mult rózsái elhervadtak és többé nem ébresztheti fel semmi köny. A köny csak a fájdalmat enyhíti, de nem varázsolja vissza az eltűnt örömeket...

T a n ü g y.

Értesítés.

A t. szülőket felkérem, hogy tanköteles gyermekeiket — ide értve az ismétlődőket is — legkésőbb hétfőn (szeptember 8.) a helybeli községi iskolában irassák be, mert a be nem iratkozottak nevei már szeptember 9-én, a törvényes intézkedések megtétele végett a t. tanácshoz haladéktalanul be fognak terjesztetui.

Kézdi-Vásárhely, 1890. szept. 6.

M. Székely János,
közs. isk. igazgató.

V i d é k.

Baróth, 1890. szept. 3.

Szomorú, de tiszta igaz, hogy mitől Baróthon hetek óta tartottunk, féltünk, retgettünk, az mult hó 31-én bekövetkezett. Kászoni Mihály uram saját gépe, három csűr s egy sereg csépeletlen és cséplélt gabona a lángok áldozata lett, s hogy az egész helység Tokaj sorsára nem jutott, csak a szélsémdnek köszönhető, mert a tűz a község keleti végén ütött ki s a légáramlat pedig nyugotra tartott. Igazán csak az Isteni gondviselés mentette meg községünket a végpusztulástól.

Különben a tényállás röviden ez:

Kászoni Mihály a mult vasárnap Bene Jánosnál cséplélni kezdett s mialatt az Istenházában folyt az ima, a cséplés is ment derekasan, mikor épen vége volt az isteni tiszteletnek s a nép jött ki a templomból, vége szakadt a cséplésnek is, mert a roppant hőségben, az 5 méter távolságban levő Bene Antal csüre a szikrától meggyult s pilanat alatt a Bene Antal és József csüre lángban állott. Növelte még a zavart és félelmet az, hogy Kászoni mint géptulajdonos és vezető, látva a nagy veszélyt, nehogy a nép által tűzbe dobassék, hirtelen eltűnt s a gép fékezetlen maradván, halállal fenyegette az oda toluló népet; senki sem mert a tüzhöz, illetve géphez közeledni, végre egy asszony vette magának azt a bátorságot, hogy egy fejszével a géphez rohant s azt teljesen ártalmatlanná tette; így nyílt meg az út a nép előtt az oltásra. Mi már megadtuk az adót a gépnek vérben is, vagyonban is; hogy hol és ki következik? az már egészen bizonytalan, de az már bizonyos, hogyha a géppeli cséplés feltételekhez nem kötöttik, jövőben még gyakoriabbak lesznek a szerencsétlenségek s a mint a gépek száma szaporodik, oly arányban növekedik a lábatlanok és kartalanok száma is.

Én azt is nagyon bámulom, hogy a hat hétig tartott szárazság és áfrikai hőség alatt nem lett legalább annyit kihirdetve, hogy minden ember tartson udvarán kádban vagy cseberben vizet s

— Irénkém, egyetlenem! — kiáltám — mondd, ugy-e nem igaz, a mit rólad beszélnek?

— Boosáss meg Ernő, zokogád, elkábitott a pompa, fény, a nagyvilág, a rang, a gazdagság! Gyűlöletre méltó teremtes vagyok... elsüllyedtem, mert... mert minél igaz, a mit hallottál!...

— Megboosátok Irénkém, zokogám én is, feledtek mindent, csak szakíts az eddig folytatott élettel!... Hisz szeretlek hibáiddal, gyarlóságaidal, nyomorban, betegségben, halálban. Nincs oly bűnöd, melyet éretted el ne tudnék feledni s nem is tehetsz olyat, mi csak egy percze is kisebbitené irántadi imádomosmat.

— Hasztalan volt könyörgésem, emlékszel-e? hasztalan volt már minden... Eltávoztál s magamra hagytál bánatommal, összetépett szívemmel...

Sok idő telt azóta... Oh mennyi kínos, álmatlan éjszakát virrasztottam át, melyekben lázas képzeletem, fényes táncztermeket festett s ott a ragyogás, csillogás közepén, ott láttalak a csodálás, bámulás, irigylés, imádás, körülrajongás között... S te mosolyogtál... Mennyire fáj nekem e mosoly!...

A ki nem vala soha kénytelen kaczagásba fojtani könnyeit, mosoly alá rejtteni gyilkos bánatát: annak hiába írnám le szenvedésemet.

... Megborzadtam saját magamtól, a földbe szerettem volna sülyedni...

Szememből záporként hullottak a könyvek... Elváltunk örökre.

A lilimok már elvirágoztak s a fák, bokrok lombtalanul állanak... Ide jöttem drága kedvesem, a mult már nem rezgő nyárfa aljába... jelen telen síroddhoz.

Itt a természet ölén, az őszi csendben lecsillapult felizgult kedélyem...

Nem panaszkodom; nincs okom a bánkódásra, mert hiszen még mindig él első szerelmem... S ha van tulvilág, hol a szerető lelkek, a tisztákkal a megtisztultak találkozni: ugy bizonyára a mi szellemeink is egyesülnek egymással...

Oh, minő boldog viszontlátás lesz az!

Majd ott szerelmem, mely itt a földön ifjúságomnak legszebb idejét elfoglalta, lelkemet betöltötte nem fog teljesülhetetlen álmom gyanánt szétoszlani... És a leány, kit én ugy szerettem és imádtam, nem fog magától eldobni értéktelen tárgyként, hanem megtartja irányomban megtisztult első szerelmét örökkön... örökké!

Boldog viszontlátás!...

hosszu rudra kötött locsolót; az igaz, hogy ezzel még nincs a haza megmentve, de ez is több mint semmi. Igaz-e bíró uram? De erről mielőbb többet.

Egy gazda.

Különfélék.

— **Villámcsapás.** E hó 3-án pont 12 órakor, a köpeczi Hegelön 4 bivalat és egy tehenet a villám agyonütött. A pásztor is sérülést szenvedett, de életben maradt.

— **Tüz.** Szeptember 3-án reggel 4 órakor Imreh Lajos komló-száritója Ilyefalván ismeretlen okból meggyuladt. Benn égett mintegy 35 métermázsza száritott és bezsákolts komlója. Tekintve a komló mostani magas árát, a kár mintegy 3—4 ezer forint-ra rug. A tulajdonos nem lévén családostól otthon, nem lehet tudni, volt-e biztosítva a komló.

— **A magyarság térfoglalása.** Az erdélyi reformátusoknak mult vasárnap lélekemelő kettős ünnepe volt, mely valósággal magyar nemzeti ünnep jellegét öltötte magára. Kis-Barcsán és Piskitepen ugyanis az ujonnan épült református templomok fölszentelése ment végbe, mely mindkét aktus a magyarság térfoglalását jelenti a már nagyrészen eloláhosodott községekben. A Kis-Barcsán lakó görög-keleti oláh vallású magyarság nagyobb része az utóbbi években visszatért ősei vallására és a piskitelepi református egyházközséggel képez most közlelkészéget. A nép saját hajlamai mellett különböző tényezők hatottak közre az új viszonyok alakulására — A kisbarcsai templom harmoniuma egészen s a harangok nagyrészen a Szathmáry György országgyűlési képviselő által gyűjtött pénzből vétettek. A kisbarcsai templomban reggel 8 órakor ment végbe a felszentelés. Az ünnepi beszédet Thamó lelkész, az imát pedig Szász Domokos püspök mondta, Piskitepen Szász Gerő egyházkerületi főjegyző mondta az ünnepi beszédet nagy és díszes közönség jelenlétében. A kettős ünnepélyen Hunyadmegye értelmiségének színéjára valláskülönbség nélkül részt vett. — Délután 2 órakor 150 terítékű lakoma volt, melyen az első felköszöntőt Szász Domokos mondta a királyné. Felköszöntötték továbbá a püspököt, Szathmáry Györgyöt, kinek nagy része van az eloláhosodott községek visszamagyarosításában, a főispánt, gróf Kuun Gézát és Knun Kocsárdot stb. A piskitelepi ünnep sikerén buzdogn fáradoztak Nagy Gusztáv orvos és Paule állomás-főnök.

— **Zrinyi harangja.** Taszáron egy földműves pincézt ássott háza alatt és ott egy szép öt mászás harangot talált. A leletet bejelentették a muzeum igazgatóságának, hogy a harangot valamely szakértő régész által vizsgálta meg, mivel a tászári templom levéltárában levő régi okmányok tanúsága szerint a Szigetvár ostroma elől menekülő nép a vár három harangját és templomi edényeit az ostrom előtt elhozta Szigetvárról és Taszáron elásta. A harangnak, melyet most a plebánián őriznek, igen szép hangja van. Most tovább ásnak és azt hiszik, hogy a szigetvári hős másik két harangját és templomi edényeit is megtalálják.

— **Nomád élet.** Nehány sátoros cigány, hatalmas karavánna verődött össze s így kborolt e nyáron faluról-falura. A férfiak eszékabáltak, üstöt foltoztak, lovat, disznót csebereltek, az asszonyok kártyát vetettek, jövőndőt mondtak, az apróság (a rajkók) cigánykerekezték s krajcozárkát kéregettek, de azon kívül mindannyian, a hol szerét tehették, előszeretettel lopogattak is. Így érkezett a mintegy 60 főből álló tekintélyes karaván aug. közepé felé Kacsa falu határába. A cigányok gyorsan bejárták s megismerték a falut, melyben egy özvegy szászné addigi kis kereskedését éppen nagyobb lábra öhajította volna állítani s ez okból néhány láda jó féle portékát s különösen szemnek tetsző színes szöveteket is hozatott. A ládák részben még bontatlanul állottak a bolt közepén s felköltötték a cigányok birtágyát. Aug. 11-én éjjel a boltot felverték s onnan nemcsak a ládákban levő árukat, de mindent, a mit csak elemelehetek, elvittek. Az üldözéstől tartva, a rablott holmit még azon éjjel elosztották s a karaván egy későbbi egyesülés reményében szétszolgált s Kacsáról a szélrózsa minden irányában távozott el. Csak hosszas utánjárás s esel alkalmazásával sikerült a közhalmi csendőrségnek a karaván mintegy 40 különféle kora és nemű tagját újból egy csomóba gyűjteni s Köhalomba betelepíteni. Az elrablott s az üldözés neszére imitt-amott erdőn, mezőn elásott holmik közül az őrsvezető ügyessége folytán sok megkerült. Nevezetesen pár láda portékát Fogarasmegyében Galacz határában tragya alá ásva találtak meg. Az elfogott cigányok közül a felnőttek a közhalmi járásbírósság börtönében ülnek s tagadnak kegyetlenül mindent. A karaván vezetői a kik valószínűleg a legfőbb bűnösök, még nem

keűtek kézre. Jellemző e nomád népség családi és társadalmi életére, hogy az elfogottak legtöbbször nem tudja, hol született, hány éves, mi tulajdonképpen a kereszti- és mi a vezetékneve, hogy megvan-e keresztelve, vagy nincs? A családi életéről alig lehet a mostani fogalmak szerint közzötközni szó. Talán lehetne valami módját találni annak, hogy e kóbor népséget, mely így a közbiztonságot is szüntelen veszélyezteti, helyhez lehessen kötni.

— **Mi a turnür?** A jogtudós ítélete szerint: a valódi tényállás tulzása; az orvos szerint: a megzavart agyműködés tünete; a theologus szerint: az emberi testnek vétkek eltörzítése; a bölcsész szerint: negatív lét a pozitív lét felett; a philologus szerint: idegen utórag a honi törzson; a történész szerint: a 19-ik század második felének ferde kinövése; a physikus szerint: a sulypont természetellenes kihelyezése; az építész szerint: nem illő helyen alkalmazott dekoráció; az aesthetikus szerint: a megtévelyedett szépérzet jele; világkereskedelmi szempontból: a közönség ámitása műszerekkel és általában pedig: egy nagy haszontalanság.

— **Bismarck és a hármas szám.** Nem egy statisztikus arra utalt, hogy a hármas szám Bismarck herceg életében nagy szerepet játszott. A herceg családi czimerén a jelige: „In Trinitate robur.“ A hercegnek minden karrikaturáján a híressé vált három hajszál látható; három gyermeke van: Herbert, Vilmos és Mária (Rantzau grófné); három birtokának a neve: Fridrichsrhe, Varzin és Schönhausen; három békeszerződést kötött; létrehozta a három császár találkoztát és megalapította a hármas szövetséget. Főleg három párttal kellett megküzdnie: a centrummal, a szabadelvűekkel és a szociálistákkal s végül három császárt szolgált: I. Vilmost, Frigyeszt és II. Vilmost.

— **Az Ur napja.** Plebánus: Mondd meg csak, kis leányom, melyik napot kell az Urnak szentelnünk? — Leány (hallgat). — Plebánus: Nos, mikor szokott édes anyád a templomba menni? — Leány: A mikor új ruhájá van.

— **Nagy vízáradás.** Prágában szept. 5-én nagy áradás volt. A köhid közpíve eldőlt; a rajta levő nagy emlékszobrok és a karkák elmerültek. A Moldva jobb partján valamennyi helységet elárasztotta a víz. A lakosság a háztetőkre menekült. A Zsófia-sziget veszedelemben van. A rostoki nyaralókból az üdülők a pályaudvarhoz siettek, mert félnek, hogy a közlekedés lehetetlen lesz. A cseh nemzeti színház nem tarthat előadásokat, mert a gőzgépek helyiségei el vannak árasztva. Allitóltag a rakpart is repedezik. Emberráldozatról még nem tudnak. A Wittingau melletti nagy tó áttörtte a gátat.

— **Gyilkos kutya.** Eures eset történt a napokban Veszprémmegyében, Ihász Lajos hathalmi birtokán. Ihász földbirtokos két kutyával vadászatra indult s midőn egy borzlyukhoz ért, felhúzott fegyverét a földre tette s maga letérdelt, hogy a lyukba nézzen. E pillanatban az egyik kutya lábával véletlenségből elcsúti a fegyvert s a golyó — a másik kutyát találta, mely élettelenül esett össze. Ha Amerikában történt volna az eset, a texasi újság bizonyosan hozzá tette volna még azt is, hogy a gyilkos kutya, a fölötti kétségbeesésében, hogy collegáját meglátta — öngyilkossá lett.

— **Paraszt büszkeség.** A ház feje, az apjuk beteg nyomta az ágyat. Dehogy birna felkelni, oda van egészen. Az anyjuk, nagy nehezen orvost hívat, mert már muszáj. Ebből az orvosságból — mondja az orvos — minden négy órában egy evőkanállal adjon be a betegnek. Az anyjuk felbőgöszti az ajkát nagy büszkén: „Adhatok én, doktor ur, minden fél órában is. Nem vagyunk mi oly szegények ám, hogy az orvosságnál takarékoskodjunk.“

— **A vezeklő Natália.** Nemrég azt a hírt kürtölték világgá, hogy Natália királyné lemond az élet örömeiről s visszavonul egy orosz kolostorba — vezekleni. A királyné nem elégedett meg azzal a dementivel, a mit a belgrádi lapokban közzétett, hanem ekklátás módon akarta megezáfolni a mende-mondát. Vig életet kezdett. A mult héten minden másodnap adott ebédet s ebéd után zenével, táncszal mulattatta magát. A mult szombaton adott ebédet nemcsak a diplomáciai karnak tagjai jelentek meg nagy számmal, hanem Gyhka hercegnő is, a királyné gyönyörű huga. A megjelenő hölgyeket a királyné ebéd után arcképével örvendeztette meg.

— **A jövő zenéje.** Amerikai lapok nemrég beszélték, hogy Geyer tanár oly nagyszabású bögőt szerkesztett, melyen csak létra segítségével lehet

játszani. Most a Milw. Herald tulteni igyekszik a genialis ötleten és azt híreszteli, hogy a chicagói világiállításon egy fél mértföldes kürtöt fog-nak bemutatni; a mihez a chigani öserdökből és északi Wiscousinból csövek segítségével fogják a levegőt szerezni, a mely a kürtöt megszólaltatja, úgy hogy a hang nemcsak a fülnék, hanem a tüdőnek is jól fog esni. Beszéli a nevezett lap azt is, hogy egy újabb találmány segélyével villamos összeköttetésbe hozzák majd a zenekarok primhegedüseinak jobb karjait a karmesterével, úgy, hogy az összjáték a lehető legszabatosabb lesz.

250-ik közlemény

a háromszékmegegyei „ERZSÉBET“ árvaleány-nevelő intézet javára tett szíves adakozásokról.

Kovácsna.

Túri Katalin, Kakas Lázárné 2—2 kr. N. N., Kóvér Lajos, Mircse Lajos, György János, Varacsig Antal, Zöld Mihály 4—4 kr. Maksai József, Butyka József, Bitai Mózes, Mihály Zsuzsa, Nagy Ferencz, Bogdán, Mátyás Miklós, Nagy Géza, Sükös József, Szöcs Nándorné, Száva János, N. N., Szörcei Zsigmond, Farjan Lajos 10—10 kr. Gecző Ferencz 6 kr. Mányai Gerőné, Szenkovics Márton, id. Becsek Imre 20—20 kr. Dobay Jánosné 1 frt. Orosz János, Orosz Sámuel, Veres Elek, Csutak Zsigmond, Orosz Sándor, Kis Gergely, Lénárt Elek, Veres Zsigmond, Kis József, Csutak János, Ráduly György, Kozma Sámuel, Butyka György, Butyka Mihály, Bibó Ferencz, Vajna József, Csutak Ferencz, Szász János, Orosz Tamás, Butyka Barabás, Kozma Antal, Csutak Kovács József, Csutak Józsefné, Pap Ferenczné, Vajna Jánosné 1—1 liter, Zsigmond Sándorné, Becsek Miklós, Nagy Sándor, Orosz Sándor, Székely Miklós, Berka Gábor, Becsek Tamás, Vajna József, N. Mózesné, Kovács Péterné, Deák Imre, Deák Lajos 2—2 liter, Kis János, öz. Kozma Lászlóné, Csutak Domokos 4—4 liter rozs, Orosz János, Veres András, Gécz Elek 1—1 liter, Szöcs András 2 liter törökbuza, Debreczi Lajos, Károly Dénes, Deák Károly, Csutak Lajos, Veres Mózes, Butyka Boldizsár, Vajna József, Butyka Ferencz, Butyka Lajos, Daru Antal, Károly Imre 1—1 liter, Márk Mihályné, Kovács József, Hamar Lajos, Butyka Lajos 2—2 liter fuszulyka, Fazakas Lajos 2 tojás.

Fogadják a nemes szívű adakozók az árvák nevében kifejezett hálás köszönetünket.

Kézdi-Vásárhelyt, 1890. augusztus 27-én.

Br. Szentkereszty Stephanie, elnök.

Székely Málvin, jegyző.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Ifj. Dobay János.

Nyílt tér.*

Felhívás!

A fölmíveléssel foglalkozó gazdaközönséget tisztelettel figyelmeztetni van szerencsénk, hogy a rohamosan érkezett megrendelések a mult szezonban oly munkahalmaz elé állítottak bennünket, hogy csak erőfeszítéssel voltunk képesek a gazdaközönség kívánalmának eleget tenni. Ezt szem előtt tartva, szükségesnek tartjuk már most jó előre azzal a tiszteletteljes figyelemzetéssel járulni a nagyérdemű gazdaközönséghez: méltóztatassan ezentul megrendeléseikkel bennünket a kellő időben megtisztelni, hogy a szállítás pontos határidejét betarthatassuk és elősegíthessük, hogy a szükséges gazdasági eszközök a gazda rendelkezésére idejében kéznél lehessenek.

Tisztelettel:

Az „Első Magyar Gazdasági Gépgyár Részvény-Társulat“

ÜZLETVEZETŐSÉGE,

Budapest, külső váci ut 7. szám.

* E rovatban megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

Hirdetések.

Szám 855./1890.

tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kovásznai kir. járásbírósság mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy karat-nai Kassagrande Antal végrehajtónak hatolykai Mike Károlyné Héjja Amália végrehajtást szenvedő ellen 890 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a kovásznai kir. járásbírósság területén lévő, a petőfalvi 309. sz. tjkönyvben 1243/1, 1244/1, 1245/1, 1246/1. hr. számú ingatlanra 30 frt, a petőfalvi 112 sz. tjkönyvben 359. hr. sz. a. ingatlanra 30 frt, 382., 383/1. hr. sz. ingat-

laura 45 frt, 1293 $\frac{1}{2}$ hr. sz. ingatlanra 60 frt, a petőfalvi 161. sz. tjkönyben 562., 563 hr. sz. ingatlanra 180 frt, az 1410. hr. sz. ingatlanra 90 frt, a petőfalvi 36. sz. tjkönyben 63 $\frac{1}{2}$ hr. sz. ingatlanra 20 frt, a 895., 896. hr. sz. ingatlanra 40 frt, a zabolai 755. sz. tjkönyben 5287. hr. sz. ingatlanra 5 frt, 5454. hr. sz. ingatlanra 80 frt, 6342., 6343 hr. sz. ingatlanra 85 frt, 7027. hr. sz. ingatlanra 90 frt becsértékben az árverést 755 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1890. évi szeptember hó 20-ik napján d. e. 9 órakor Petőfalva és d. u. 3 órakor Zabola községében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. 60. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kovásznán, 1890. évi április hó 2-ik napján.

A kovásznai kir. járásbíró mint telek-
könyvi hatóság.

Dobay János,
kir. járásbíró.

Pályázati hirdetmény.

A háromszék- és miklósvárszéki volt székely huszár családok által nevelési célra tett alapítványból az ez idő szerint egy alapítványi hely betöltésére és pedig a bányászati tanfolyamot, esetleg, ha ezen szakra pályázók nem jelentkeznek,

a bölcsészeti tant hallgatni kívánók részére a szabályrendelet 22. §-a értelmében az 1890/91. évre fél évenként előre fizetendő évi 240 frt ösztöndíjjal ezennel pályázat hirdettetik, azon megjegyzéssel, hogy az ösztöndíj a szak teljes folyamára kiterjed.

Ezen ösztöndíj elnyeréséhez csupán székely huszár családok fi- és nő-ágon leszármazó férfi tagjai jogosultak.

Az alapítványi helyre pályázók kötelesek az ez iránti kérésüket alólírt vármegye alispánjához, mint a kezelő-bizottság elnökéhez 1890. évi szept. hó 30-ig benyújtani.

A kérés felszerelendő:

- A kérelmező keresztlevelel, melyben törvényes származása bizonyítva legyen.
- Valamely magyarhoni főgymnasium vagy főreáltanodában nyert érettségi bizonyítvánnyal.
- Saját és szülői vagyonára vonatkozó községi előjárásági bizonyítvánnyal.
- Arra vonatkozó bizonyítvánnyal, hogy pályázó jogosult, volt székely huszár családból származik, mely bizonyítvány a községi előjárásági és azon községbeli huszár családokhoz tartozó választott tag által állítandó ki.

Sepsi-Szentgyörgyön, 1890. szeptember 1-én.

Alispán helyett:
Szentiványi Miklós,
főjegyző.

Pályázati hirdetés.

A kézdivásárhelyi községi elemi fiúiskolánál egy rendes tanítói állomás megüresedvén, arra ezennel pályázat nyitattik. Évi fizetés: 400 frt és 100 frt lakbér. A kellően felszerelt folyamodványok alattírt iskolaszéki elnökhöz küldendők.

Pályázati határidő: 1890. évi szeptember 30.

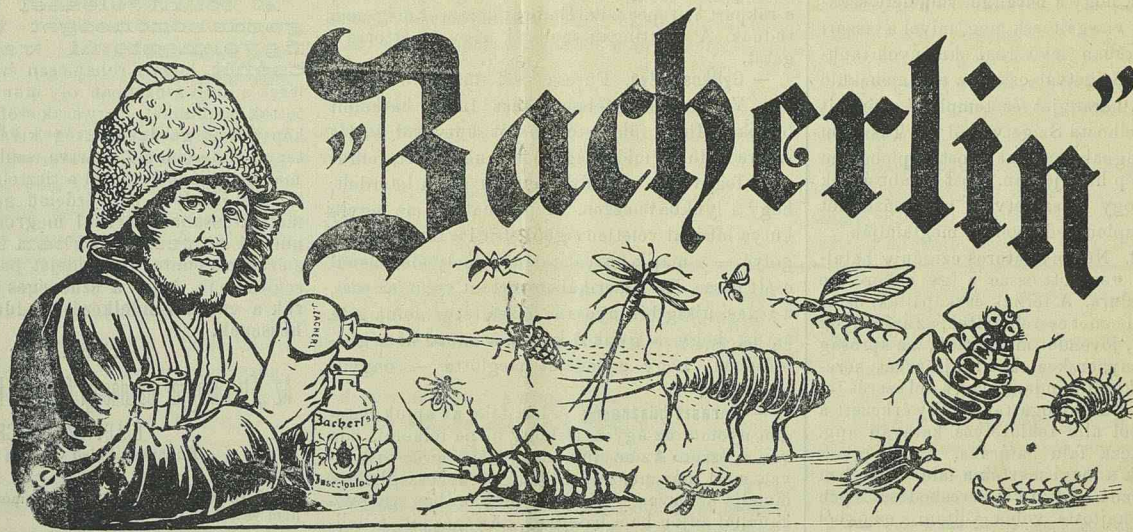
Zenében jártasok előnnyel bírnak. A kérvényben kiteendő, hogy az illető az összhangzatos énekkarban minő hangot énekel. Az állomás azonnal elfoglalandó.

K.-Vásárhelytt, 1890. aug. 31-én.

Kovács István,
iskolaszéki elnök.

Newyorki Germania
életbiztosító társaság
alapított 1860-ik évben.
Biztosítási állag 1889.
év végén M. 226.319,585.
Tiszta vagyon 63 010,357.
Európában elhelyezett tőkék 5.864,622.
Kiváló előnyös díjtablázatok és biztosítási módzatok.
Magyarországi vezérképviselőség
Budapest, VI. Gyár-utca 13.

T e s s é k m e g g y ő z ő d n i , h o g y a

legjobb és leghatásosabb szer minden rovar ellen,

mivel nincs több oly szer, a mely oly feltűnően és gyorsan minden rovarat a legalaposabban kiirtson. A vásárlásnál ennél fogva ne vezettesse magát félre, hanem kérjen **üvegben „J. Zacherl“ felíráttal ellátott** valódi „Zacherlin“-t és nem nyitva árukt port, vagy hamisítványt. Ne mulassza el azonban a „Zacherlin“-nel senki egy „Zacherlin“-megtakarító pórót 30 krért vásárolni, mivel ezen ujonan feltalált porozó készülék a „Zacherlin“-hatását mintegy háromszor fokozza

K a p h a t ó :

K.-Vásárhelytt **Jancsó Géza** gyógyszer-tárában
Csik-Karczfalván **Boltresz Ferencz**nél
Csik-Szeredában **Gál József** kereskedésében
Előpatakon **J. Müller** gyógyszer-tárában
„ **Kovács Ferencz** „
„ **Csiszár Pál** kereskedésében
„ **Dávid János** „

S.-Sztgyörgyön **Betegh Bálint** gyógy-tárában
„ **Dávid György** „
„ **Goldstein Jakab** keresk.
Uzonban **Temesváry G. és Fia**nál

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelytt.